GRANGEX lanserer CIM – avgangsmasser skal bli råvare for industrien

Programmet undersøker hvordan overskuddsmasse fra selskapets mineralprosjekter kan bli sekundære råvarer i industrien.

GRANGEX AB (publ) («GRANGEX» eller «Selskapet») lanserer Circular Industrial Minerals Programme (CIM), et konsernomfattende utviklingsprogram for gjennvinning, videreforedling og kommersialisering av mineralske reststrømmer. Innenfor programmet undersøker GRANGEX hvordan avgangsmassene fra Sydvaranger i Norge og apatittprosjektet i Grängesberg kan bli råstoff for industrien i steden for å bli deponert. Målet er at sanden skal bli et erstatningsmateriale i sementindustrien og dermed bidra til å redusere sementproduksjonens klimapåvirkning.

Gjennom CIM koordineres prosjektene, som har pågått i flere år, i en felles strategisk utviklingsplattform. Samtidig bygger GRANGEX videre på det industrielle og akademiske samarbeid som ble etablert ved arbeidets start.

Siden Sydvaranger nå klar gjøres for gjenopptakelse av driften, har avgangsmassene fra gruvens fremtidige produksjon høyeste prioritet i programmet. Ved å finne bruksområder for sanden ønsker GRANGEX gradvis å redusere og på sikt helt avvikle fjorddeponeringen som inngår i gruvens miljøtillatelse.

Sydvaranger: tre millioner tonn sand per år

Når Sydvaranger-gruven i Kirkenes gjenopptar driften, vil produksjonen av høykvalitets magnetittkonsentrat gi omtrent tre millioner tonn avgangsmasser per år. Sanden består i stor grad av finmalt, silisiumrikt og kjemisk stabilt mineral med svært lave halter av tungmetaller og svovel.

Mulighets studie fra 2025 viser at sanden kan tas ut av den eksisterende matrialstrømmen og avvannes med begrensede investeringer. Sydvarangers eksisterende fjellsiloer kan brukes til lagring, mens havnen i Kirkenes brukes til utskipning. GRANGEX vurderer dermed at det er gode forutsetninger for å finne sirkulære og kommersielt bærekraftige bruksområder for silisiumsanden.

Omstillingen i sementindustrien åpner for nye sirkulære materialer

Sementproduksjonen står for rundt 7 prosent av verdens CO_2-utslipp. EUs utslippshandel, grensejusteringsmekanismen CBAM og industriens egne klimamål øker etterspørselen etter sement og betong med lavere klimafotavtrykk. Utslippene kommer hovedsakelig produksjon av klinker, sementens bindende bestanddel. Ved å erstatte en del av klinkeren med andre mineralholdige materialer som oppfyller kravene i sementstandardene, kan utslippene reduseres.

Hvis kvartssanden fra Sydvaranger kan bearbeides slik at den oppfyller kravene til reaktivitet, kvalitet og holdbarhet, blir miljøgevinsten dobbel: sanden trenger ikke deponeres og bidrar samtidig til lavere utslipp fra sementindustrien.

Flere bruksområder kartlegges

Sement og betong står i fokus, men GRANGEX undersøker også andre bruksområder. Som erstatning for jomfruelig silisiumråstoff kan sanden bidra til en mer sirkulær råstoff forsyning og muliggjøre energibesparelser. Innenfor CIM undersøkes derfor ulike anvendelsesområder, samt hvordan sanden kan foredles til kommersielle produkter med den kvaliteten som de ulike bruksområde krever.

Grängesberg: sirkulær gjenvinning av kritiske mineraler

CIM-programmets andre strategiske initiativ er GRANGEX-apatittprosjektet i Grängesberg. Der skal apatitt og andre potensielt verdifulle mineraler utvinnes fra et historisk sanddeponi fra gruvens tidligere jernmalmproduksjon. Apatitten og andre mineraler i deponiet inneholder det kritiske råstoffet fosfor, samt potensielt utvinnbare sjeldne jordartsmetaller (REE). Ut fra den geopolitiske situasjonen og Europas fokus på å sikreforsyningen av kritiske råstoffer vurderer GRANGEX at prosjektet er av stor strategisk betydning.

Det er gjennomført forundersøkelser med laboratorie- og pilotforsøk og det pågår nå arbeider med prosjektets tekniske beskrivelse og forberedelse av søknad om miljøtillatelse..

Innenfor CIM undersøkes det hvordan rest sanden som blir igjen etter utvinningen kan brukes. I likhet med sanden fra Sydvaranger ser GRANGEX et stort potensial for materialet som erstatning for mineraliske komponenter i sement og betong.

Finansiering og neste trinn

I den planlagte prosjektfinansieringen for Sydvaranger inngår ca. 1 million USD til videre utvikling av bruksområder for avgangsmassene etter endelige investeringsbeslutningen (FID). For å kunne fremskynde arbeidet før FID undersøker GRANGEX også mulighetene for ekstern utviklingsfinansiering, forskningssamarbeid og industriell medfinansiering.

GRANGEX' administrerende direktør Christer Lindqvist kommenterer:

«Parallelt med gjenopptakelsen av driften har gjenvinning av avgangsmasser vært en del av GRANGEX' planlegging helt siden vi kjøpte Sydvaranger i 2024. I Grängesberg, hvor vi har arbeidet siden 2021, ser vi den samme muligheten til å gi den gjenværende sanden nye industrielle bruksområder. Med CIM samler vi initiativene og tar neste steg mot industrielle anvendelser, med ambisjonen om å skape nye verdikjeder og utnytte Europas mineralressurser mer effektivt.»

Kontakter
Christer Lindqvist, administrerende direktør, telefon +46 70 591 04 83.

Om oss
GRANGEX er et svensk mineralutviklingsselskap med en visjon om å bidra aktivt til et bærekraftig samfunn i Europa. Selskapet har som mål å bli det fremste mineralutviklingskonsernet i Europa, som utvikler og driver ansvarlig utvinning og gjenvinning av mineraler, først og fremst jernmalmprodukter og andre kritiske mineraler for den grønne omstillingen. GRANGEX skal gjennom sine produkter bidra til redusert klimapåvirkning og samtidig minimere sin egen miljø- og klimapåvirkning.
Selskapets aksje (kortnavn GRANGX) handles på Nasdaq First North Premier Growth Market Stockholm, med G&W Fondkommission som Certified Adviser.
ISIN: SE0018014243
For mer informasjon www.grangex.se/